

Stephen Fry

„Dokonalé.
Fry elegantne
prerozprával
grécke mýty.“

The Times

HRDINOVIA

Smrteľníci a príšery,
výpravy a dobrodružstvá

TATRAN

HRDINOVIA

STEPHEN FRY

HRDINOVIA

Pokračovanie knihy *Mýty*

TATRAN

Z anglického originálu STEPHEN FRY: HEROES, Volume II of Mythos,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Michael Joseph, a part of the Penguin Random House,
Londýn 2018,

preložili Klaudia Feketeová a Jozef Ferencz.

Vyšlo vo Vydavateľstve TATRAN, Bratislava 2021 ako 5321. publikácia.

Vydanie I.

Prebal a väzbu podľa pôvodného návrhu spracoval AldoDesign, Bratislava.

Zodpovedná redaktorka Katarína Vilhanová

Jazykové redaktorky Adriana Oravcová, Zlata Sršňová, Renáta Koutenská

Technická redaktorka Eva Zdražilová

Sadzba RS servis, Bratislava

Vytlačil FINIDR, s.r.o, Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

All rights reserved.

Copyright © Stephen Fry 2019

Translation © Klaudia Feketeová, Jozef Ferencz 2021

Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2021

ISBN 978-80-222-1225-0

Pre všetkých hrdinov, o ktorých sme nepočuli.
Možno ste jedným z nich.

OBSAH

<i>Predslov</i>	13
<i>Mapa</i>	14
<i>Olympania</i>	17
Úvod	19
Hérin sen	21
PERSEUS	23
Zlatý dážď	25
Drevená truhlica	27
Dvaja cudzinci v dubovom háji	33
Graie	39
Ostrov Gorgón	42
Andromeda a Kassiopeia	45
Návrat na Serifos	48
HERAKLES	53
Perseov rod	55
Živé hady	61
Mladosť a výchova hrdinu	63
Zločin a trest	65
Heraklove úlohy:	68
1. Nemejský lev	68
2. Lernská Hydra	70
3. Kerynejská laň	72
4. Erymantský diviak	74
5. Augeiov chliev	75
6. Stymfalské vtáky	77
7. Krétsky býk	78

8. Diomedove kone (spolu s príbehom Alkestidy a Admeta)	79
9. Hyppolytin pás	86
10. Geryonov dobytok	91
11. Zlaté jablká Hesperidiiek	96
12. Kerberos	105
Po úlohách: Zločiny a nepriateľstvá	110
Giganti: Naplnené proroctvo	115
Nessova košela	117
Apoteóza	121
BELLEROFONTES	125
Okrídlený	127
Krivé svedectvo	133
V Lýkii	137
Zabitie Chiméry	139
Privysoký let	143
ORFEUS	147
Schopnosť utíšiť divú zver	149
Orfeus a Eurydika	150
Orfeus v podsvetí	152
Orfeova smrť	158
IASON	161
Baran	163
Návrat do Iolku	169
Argo	176
Ostrov Lemnos	180
Dolioni	184
Hylovo zmiznutie	185
Harpye	189
Zrážajúce sa skaly	192
Úmrtia, perá ostré ako britvy a Frixovci	197
Orlí kráľ	201
Tri bohyne	204

Medeia	205
Chalkotauri	206
Areov háj	209
Útek z Kolchidy	212
Cesta domov	214
Peliova zázračná smrť	224
Medeina vzbura	227
ATALANTA	231
Divoška od narodenia	233
Kalydónsky diviak	234
Kalydónsky lov	239
Preteky	245
OIDIPUS	249
Slová veštkyne	251
Križovatka	254
Hádanka od sfingy	255
Nech žije kráľ	259
Dramýtizácia	269
TESEUS	273
Vyvolený	275
Pod balvanom	277
TESEOVE ÚLOHY	282
1. Perifetes	282
2. Sinis	283
3. Krommyónska sviňa	285
4. Skeirón	285
5. Kerkyón a zrod zápasenia	286
6. Napínač Prokrustes	289
Zlomyselná macocha	292
Maratónsky býk	296
Kráľovná jedov	297
Príbeh o dani	299
Biely býk	301

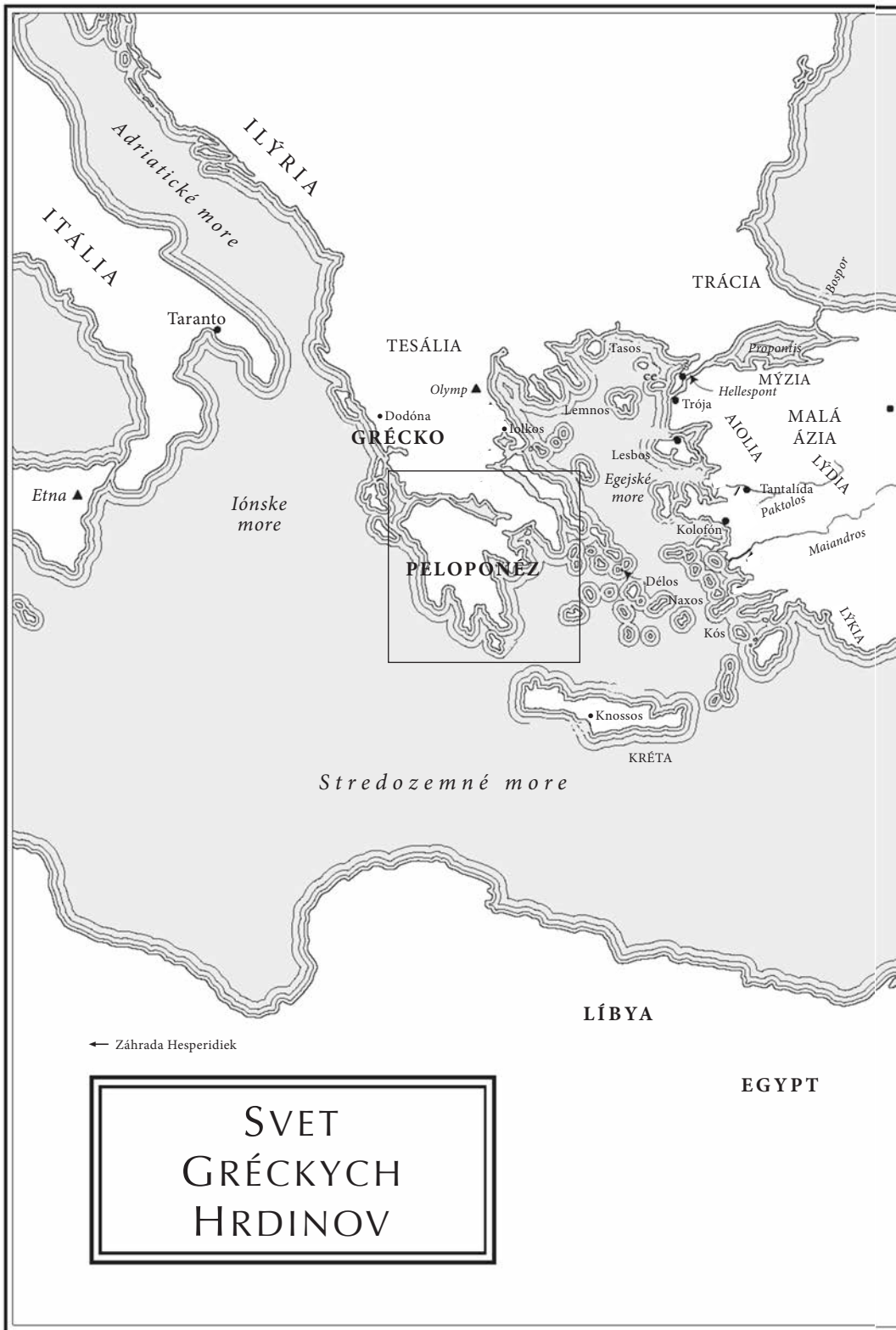
Na Krétu	305
Knosský žalár	307
Býčí muž	312
Sen a útek	317
Otec a syn	319
Kráľ Teseus	323
Dodatok	331
Heraklova zúrivosť	333
Doslov	335
Menný zoznam	339
Podakovanie	369
Poznámka prekladateľov	371

PREDSLOV

Hrdinov môžete vnímať ako pokračovanie mojej knihy *Mýty*, ktorá rozpovedala príbeh začiatku všetkého, narodenia Titanov a bohov a stvorenia ľudstva. Nemusíte čítať *Mýty*, aby ste rozumeli tejto knihe – a verím, že si ju aj vychutnali –, ale mnohé poznámky pod čiarou vás nasmerujú na stranu z knihy s príbehmi, postavami a mýtickými udalosťami obsiahnutými v *Mýtoch*, ktoré tam nájdete podrobnejšie opísané. Niektorí ľudia považujú poznámky pod čiarou za rozptýlenie, no donieslo sa mi, že mnohým čitateľom sa naposledy páčili, a tak dúfam, že sa v nich s radosťou zorientujete, keď na ne budete mať náladu.

Viem, aké odstrašujúce môžu byť niektoré grécke mená – všetky tie ypsilony, théty a psí. Tam, kde to bolo možné, som navrhol spôsob písania, ktorý je pre naše jazyky najprijateľnejší. Obyvatelia súčasného Grécka sa budú diviť, ako narábame s ich prekrásnymi menami, a nemeckí, francúzski, americkí a ostatní čitatelia – ktorí si so starovekou gréčtinou robia, čo chcú – si budú lámať hlavu nad niektorými z mojich návrhov. Nepredstavujú však nič viac, sú to iba návrhy... či už radšej poviete Oidipus, Oidipous alebo Oidipús, Epidaurus alebo Epídauros, Filoktétés alebo Filoktétés, postavy a príbehy ostanú rovnaké.

Stephen Fry

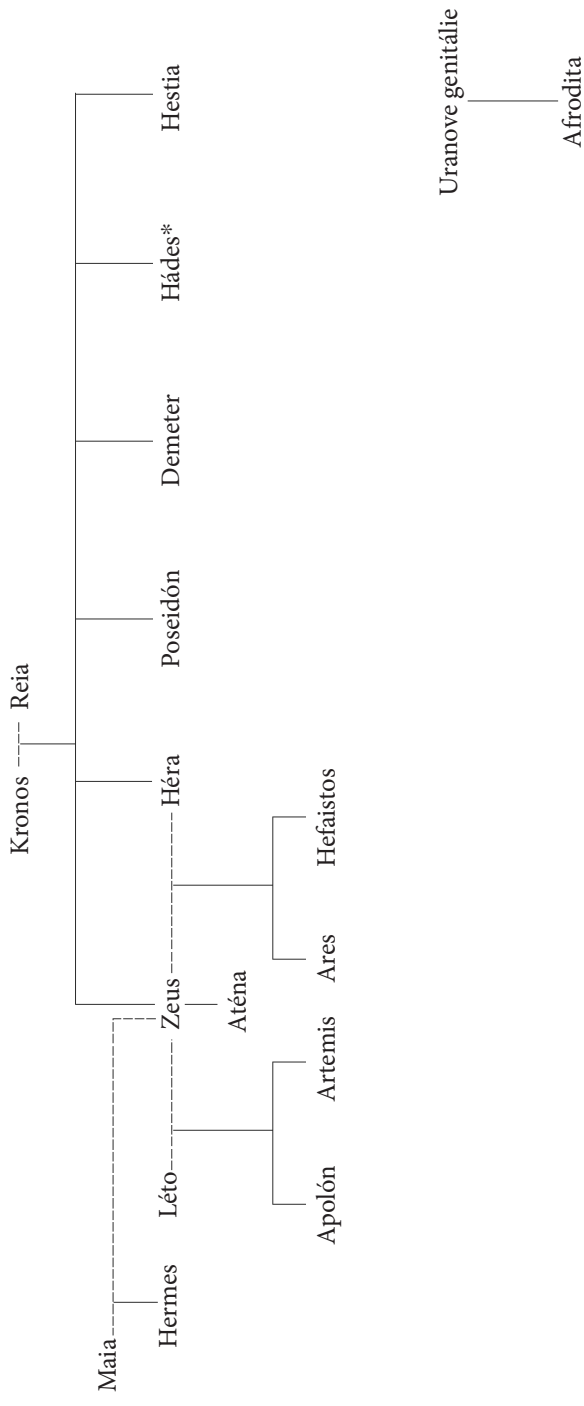

OLYMPIA

* Hádes v podstate nepatrí medzi olympanov, lebo trávil všetok čas v podsvetí.

ÚVOD

ZEUS sedí na tróne. Vládné nebesiam a svetu. Jemu vládne sestra-manželka HÉRA. Ostatné povinnosti a časti ríše smrteľníkov sú rozdelené medzi jeho rodinu, zvyšných desať olympských bohov a bohyne. V začiatkoch spolužitia bohov a ľudí božské bytosti chodili po zemi vedno so smrteľníkmi, priatelili sa s nimi, unášali ich, pářili sa s nimi, trestali ich, premieňali na kvety, stromy, vtáky či hmyz; všetkými možnými spôsobmi s nami nadväzovali vzťahy, prepletali sa medzi nami a zasahovali do našich životov. No časom, ako jedna doba striedala druhú a ľudstvo sa vyvíjalo a prosperovalo, ich vplyv postupne zoslabol.

Aj vo veku, do ktorého sme práve vstúpili, sú bohovia stále prítomní, prejavujú nám priazeň i nepriazeň, riadia a narúšajú chod vecí. Prometeov dar ohňa však dal ľudstvu schopnosť starať sa o vlastné záležitosti, budovať mestské štáty, kráľovstvá a dynastie. Oheň, skutočný a žeravý, umožnil ľuďom taviť, kuť, vyrábať, tvoriť, ale prenáša sa aj dovnútra; vďaka Prometeovi sme obdarení božskou iskrou, tvorivým ohňom, vedomím, čo kedysi bývalo výsadou bohov.

Zlatý vek sa stal vekom hrdinov – mužov a žien, ktorí vzali svoj osud do vlastných rúk, využili ľudské vlastnosti ako odvalu, prefikanosť, ctižiadosť, rýchlosť a silu, aby učinili ohromné skutky, premošli hrozné príšery a založili veľké kultúry a rody, ktoré menia svet. Božský oheň, ktorý pre nich z nebies ukradol ich zástanca Prometeus, horí v ich vnútri. Boja sa, rešpektujú a uctieľujú starých bohov, no niekde vnútri vedľa, že s nimi môžu súperiť. Ľudstvo dospieva.

Sám Prometeus – Titan, ktorý nás stvoril, spriatelil sa s nami a zastával sa nás – naďalej znáša svoj hrozný trest: prikovaného k hore ho každý deň navštívi dravý vták, ktorý sa znesie spoza slnka, aby mu roztrhol bok, vytiahol pečeň a zožral ju priamo pred jeho očami. Keďže je